Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl ryšių palaikymo per tarpvalstybinius civilinius ir baudžiamuosius procesus kompiuterinės sistemos (sistemos e. CODEX), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1726

(COM(2020) 712 final – 2020/345 (COD))

(2021/C 286/15)

Pranešėjas **Ozlem YILDIRIM**

Konsultavimasis	Europos Komisija, 2021 2 24
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 81 straipsnio 2 dalis ir 82 straipsnio 1 dalis
Atsakingas skyrius	Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius
Priimta skyriuje	2021 3 31
Priimta plenarinėje sesijoje	2021 4 27
Plenarinė sesija Nr.	560
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	247 / 0 / 3

1. **Išvados ir rekomendacijos**

1.1. EESRK palankiai vertina pasiūlytą reglamentavimo iniciatyvą, kurią reikia papildyti Europos Parlamento pasiūlymais. Sistema e. CODEX turės netiesioginį teigiamą poveikį, nes ji supaprastins ir paspartins tarpvalstybines teismines procedūras ir bendradarbiavimą, o tai taip pat padės pagerinti bendrosios rinkos veikimą.

1.2. Verta pažymėti, kad sistema e. CODEX neapsiriboja e. teisingumu. Ateityje EESRK rekomenduoja įtraukti nuostatą dėl galimybės kitoms viešojo administravimo institucijoms pradėti naudoti šią sistemą ir kitiems tikslams, be kita ko, pavyzdžiui, e. sveikatos įrašų perdavimui.

1.3. EESRK rekomenduoja Komisijai į reglamento taikymo sritį įtraukti išplečiamumo aspektą. Iki šiol e. CODEX veikė keliose valstybėse narėse, kurios pirmosios parėmė šį projektą. Tačiau dabartinis projektas e. CODEX turi būti išplėstas ir toliau sklandžiai veikti visose valstybėse narėse, nes tai yra siūlomo reglamento tikslas.

1.4. Visuomenės, ekonomikos ir administravimo skaitmeninimas vyksta vis sparčiau ir yra plataus užmojo tikslas; reikia nustatyti aiškų ryšį su šiomis aplinkybėmis. Sistema e. CODEX, be kitų iniciatyvų, yra viena iš pagrindinių Skaitmeninio teisminio bendradarbiavimo dokumentų rinkinio ir e. teisingumo skaitmeninių paslaugų infrastruktūros sudedamųjų dalių. Kadangi ji susijusi su teisingumu ir pagrindinėmis teisėmis, EESRK mano, kad ją reikėtų susieti su visa apimančia skaitmenine strategija „Europos skaitmeninės ateities kūrimas“ ([1]) – šis aspektas reglamente nėra aiškiai nurodytas.

1.5. Atsižvelgdamas į tai, kad Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA) nėra reguliavimo agentūra, EESRK mano, kad siūlomo reglamento 2 skyriuje reikia spręsti sprendimų priėmimo proceso skaidrumo, valstybių narių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo ir būtino jos valdyme dalyvaujančių organų priimamų sprendimų nepriklausomumo klausimus.

1.6. Kadangi sistemą e. CODEX sudaro programinės įrangos produktų paketas, kuriuo galima naudotis diegiant prieigos tašką saugiam ryšiui palaikyti, aukšto lygio saugumo užtikrinimas turi būti pagrindinis reglamento tikslas, suprantamas kaip būtinybė nustatyti saugumo priemones, kuriomis būtų apsaugotas nevaržomas naudojimasis individualiomis teisėmis.

([1]) COM(2020) 67 final.

1.7. Vienas iš aspektų, kuriam, EESRK nuomone, reikia skirti daugiau dėmesio, yra reali ir plati prieiga prie skaitmeninio teisingumo. Sistemos e. CODEX tikslai turi neapsiriboti aspektais, susijusiais su geresniais valdymo, veikimo ir komunikacijos pajėgumais. EESRK mano, kad plėtojant skaitmeninį teisingumą turi būti siekiama užtikrinti, kad visi ES piliečiai turėtų saugias, patikimas ir lengvai prieinamas galimybes kreiptis į teismą.

1.8. EESRK atkreipia dėmesį į įvairių suinteresuotųjų subjektų ir valstybių narių išreikštą susirūpinimą dėl to, ar agentūrai eu-LISA vykdant nuolatinę sistemos e. CODEX veiklą ir tolesnę jos plėtrą bus pakankamai užtikrintas teisminių institucijų nepriklausomumo principas.

2. **Bendrosios aplinkybės ir Komisijos pasiūlymo santrauka**

2.1. Sistema e. CODEX (Ryšių palaikymas e. teisingumo srityje keičiantis duomenimis internetu) pradėta naudoti pagal 2009–2013 m. Europos e. teisingumo daugiametį veiksmų planą ([2]), pirmiausia siekiant skatinti tarpvalstybinių teismo procesų skaitmeninimą ir palengvinti valstybių narių teisminių institucijų tarpusavio komunikaciją.

2.2. Sistema e. CODEX yra pagrindinė priemonė nacionalines IT sistemas jungiant į sąveikų ir decentralizuotą ryšių palaikymo tarpvalstybiniuose civiliniuose ir baudžiamuosiuose procesuose tinklą. Tai programinės įrangos paketas, susiejantis nacionalines sistemas, kad naudotojai, pvz., teisminės institucijos, praktikuojantys teisininkai ir visuomenės nariai galėtų greitai ir saugiai siųsti ir gauti dokumentus, teisines formas, įrodymus ir kitą informaciją. Sistemą e. CODEX sudaro programinės įrangos produktų paketas, kuriuo galima naudotis diegiant prieigos tašką saugiam ryšiui palaikyti.

2.3. Sistema e. CODEX yra vienas pagrindinių Komisijos e. teisingumo politikos elementų siekiant valstybėse narėse pagerinti naudojimąsi teise kreiptis į teismą ir padidinti teisingumo sistemos veiksmingumą, ir ši dalis yra įtraukta į 2019–2023 m. Europos e. teisingumo daugiametį veiksmų planą ([3]). Kad ši sistema yra pagrindinė saugaus skaitmeninio ryšių palaikymo per tarpvalstybinius teismo procesus priemonė, patvirtinta ir Komisijos komunikate „Teisingumo srities skaitmeninimas Europos Sąjungoje. Galimų priemonių rinkinys“ ([4]). Esant bendrajai skaitmeninei rinkai ir siekiant joje užtikrinti sparčią, saugią ir patikimą infrastruktūrą bei paslaugas, į 2016 m. ES e. valdžios veiksmų planą ([5]) buvo įtraukti e. teisingumo skatinimo sprendimai.

2.4. Projektą e. CODEX 2010–2016 m. plėtojo 21 ES valstybė narė, dalyvaujant kitoms trečiosioms valstybėms arba teritorijoms ir organizacijoms ([6]).

2.5. Dabar sistemą e. CODEX valdo valstybių narių ir kitų organizacijų konsorciumas, finansuojamas ES dotacija.

2.6. Sistema e. CODEX turi būti valdoma taip, kad nekiltų abejonių dėl nacionalinių teisminių institucijų nepriklausomumo.

2.7. Komisija teikia pasiūlymą dėl reglamento, kuriuo sukuriama e. CODEX sistema ES lygmeniu, ir paveda Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūrai (eu-LISA) valdyti sistemos operacijas. Stabiliai valdant sistemą e. CODEX bus įmanoma pasiekti, kad ji būtų standartizuotoji sistema keičiantis elektroniniais pranešimais ES lygmens teisminio bendradarbiavimo srityje. Agentūra eu-LISA sistemos e. CODEX valdymo neperims iki 2023 m liepos mėn.

3. **Bendrosios pastabos**

3.1. EESRK palankiai vertina pasiūlytą reglamentavimo iniciatyvą, kurią reikia papildyti Europos Parlamento pasiūlymais. Sistema e. CODEX turės netiesioginį teigiamą poveikį, nes ji supaprastins ir paspartins tarpvalstybines teismines procedūras ir bendradarbiavimą, o tai taip pat padės pagerinti bendrosios rinkos veikimą.

([2]) OL C 75, 2009 3 31, p. 1.
([3]) Reglamentas (ES) 2018/1726.
([4]) COM(2020) 710 final.
([5]) COM(2016) 179 final.
([6]) Džersis, Norvegija, Turkija, Europos advokatūrų ir teisininkų draugijų taryba (CCBE) ir Europos Sąjungos notariatų taryba (CNUE).

3.2. Europa yra skaitmeninės pertvarkos lyderė, o sistema e. CODEX yra šios pertvarkos Europoje ir valstybėse narėse, o svarbiausia – tarp jų, katalizatorius. Ji apima ne tik funkcinius IT poreikius, bet ir pagrindinius veiksnius, pavyzdžiui, suderinimą, kultūrą, žmogaus teises ir kitus procesus, į kuriuos valstybės narės turi atsižvelgti vykdydamos visuomenės ir ekonomikos skaitmeninimą.

3.3. Kadangi šis reglamentas suteikia piliečiams geresnes tarpvalstybines galimybes kreiptis į teismą, EESRK mano, kad juo taip pat turi būti konkrečiai siekiama stiprinti ir derinti valstybių narių pajėgumus teisminio bendradarbiavimo srityje. Reikėtų pradėti nuo skaitmeninės ekosistemos, kuria grindžiama e. CODEX ir kuri turi sudaryti sąlygas sąveikiai ir susietai aplinkai. EESRK norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad iki šiol Europos teisminės institucijos nevienodai naudojasi informacinėmis technologijomis. Todėl EESRK ragina stiprinti nacionalinių teisingumo tarnybų bendradarbiavimą ir konvergenciją visoje ES įvairiais lygmenimis, visapusiškai atsižvelgiant į nacionalinių sistemų ypatumus, įskaitant įvairių dalyvaujančių subjektų vaidmenis ir atsakomybę. Techniniu lygmeniu būtina užtikrinti, kad valstybės narės turėtų panašų automatizavimo laipsnį ir techninius pajėgumus tvarkyti ir saugoti didelius elektroninius dokumentus, taip pat labai saugiai sujungti paslaugų teikėjus.

3.4. Labai svarbu didinti pasitikėjimą tarpvalstybine elektronine komunikacija tarp piliečių, įmonių ir valdžios institucijų. Negalima nekreipti dėmesio į reglamento dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų Europos bendrojoje rinkoje (eIDAS) poveikį e. CODEX infrastruktūrai ir veikimui. Kadangi eIDAS reglamentuoja elektroninius parašus, elektronines operacijas, susijusias įstaigas ir jų procesus, EESRK pažymi, kad e. CODEX yra veiksminga priemonė plataus masto komunikacijai vykdyti. Šios sistemos infrastruktūra turi veikti pagal eIDAS reikalavimus ir užtikrinti saugią sąveiką.

3.5. Verta pažymėti, kad sistema e. CODEX neapsiriboja e. teisingumu. Ateityje EESRK rekomenduoja įtraukti nuostatą dėl galimybės kitoms viešojo administravimo institucijoms pradėti naudoti šią sistemą ir kitiems tikslams, įskaitant, pavyzdžiui, e. sveikatos įrašų perdavimui. Sistemos e. CODEX taikymas ne tik e. teisingumo srityje padės užtikrinti jos ilgalaikį naudojimą ir paskatins valstybes nares atitinkamai investuoti į savo infrastruktūrą. Kadangi šiuo pasiūlymu reglamentuojami tik teisingumo aspektai, tam reikėtų kitų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

3.6. EESRK pritaria sistemos e. CODEX naudojimui, nes ji suteikia galimybę saugiai elektroniniu būdu perduoti informaciją ir dokumentus tarpvalstybiniuose civiliniuose ir baudžiamuosiuose procesuose. Kaip pažymi Komisija, šis reglamentas reikalingas dėl dviejų pagrindinių priežasčių: 1) užtikrinti ir palaikyti ilgalaikį e. CODEX sistemos tvarumą ir 2) pavesti agentūrai eu-LISA šios sistemos valdymą, tolesnį plėtojimą ir priežiūrą. Tačiau EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad veiksmingam skaitmeninės teismų sistemos valdymui reikalinga tvari ir stabili techninė struktūra ir patikima valdymo infrastruktūra.

3.7. EESRK rekomenduoja Komisijai į reglamento taikymo sritį įtraukti išplečiamumo aspektą. Iki šiol e. CODEX veikė keliose valstybėse narėse, kurios pirmosios parėmė šį projektą. Tačiau dabartinis projektas e. CODEX turi būti išplėstas ir toliau sklandžiai veikti visose valstybėse narėse, nes tai yra siūlomo reglamento tikslas. EESRK pabrėžia, kad kiekviena valstybė narė privalo užtikrinti gerą savo nacionalinių IT sistemų ir infrastruktūros veikimą, saugumą ir asmens duomenų apsaugą bei privatumą.

3.8. EESRK ragina Komisiją išnagrinėti galimybę padėti už ES ribų, visų pirma su Europos Sąjunga asocijuotose šalyse, veiklą vykdantiems naudotojams įdiegti e. CODEX programinės įrangos produktų paketą. Projekto apimties išplėtimas, kuris turėtų būti grindžiamas aiškiu bendro finansavimo modeliu, būtų naudingas visoms dalyvaujančioms šalims. Reikėtų atsižvelgti į poreikį užtikrinti sistemos išplečiamumą ir veikimą.

4. **Konkrečios pastabos**

4.1. *Suderinimas ir nuoseklumas su pagrindinėmis Europos strategijomis*

4.1.1. Visuomenės, ekonomikos ir administravimo skaitmeninimas vyksta vis sparčiau ir yra plataus užmojo tikslas; reikia nustatyti aiškų ryšį su šiomis aplinkybėmis. Sistema e. CODEX, be kitų iniciatyvų, yra viena iš pagrindinių Skaitmeninio teisminio bendradarbiavimo dokumentų rinkinio ir e. teisingumo skaitmeninių paslaugų infrastruktūros sudedamųjų dalių. Kadangi ji susijusi su teisingumu ir pagrindinėmis teisėmis, EESRK mano, kad ją reikėtų susieti su visa apimančia skaitmenine strategija „Europos skaitmeninės ateities kūrimas“ ([7]) – šis aspektas reglamente nėra aiškiai nurodytas.

4.1.2. EESRK nuomone, būsimoje teisėkūros iniciatyvoje dėl dirbtinio intelekto, kurią Komisija planuoja paskelbti 2021 m. pavasarį ([8]), turi būti konkrečiai nagrinėjamas dirbtiniu intelektu grindžiamų sprendimų vaidmuo sprendžiant su e. teisingumu susijusias užduotis, ir rizika, susijusi su teisminių institucijų naudojamais dirbtiniu intelektu pagrįstais sprendimais-. Galimi naudojimo būdai – tai, be kita ko, predikcinis teisingumas ir su juo susiję iššūkiai, naudojimasis elektroninio ginčų sprendimo platformomis ir algoritmų naudojimas vykdant nusikalstamų veikų tyrimus.

4.1.3. EESRK pripažįsta, kad į e. CODEX neįtrauktas dirbtinio intelekto naudojimas. Tačiau dirbtinis intelektas teismų sistemose naudojamas vis dažniau. Todėl, atsižvelgdamas į šį netiesioginį ryšį, EESRK rekomenduoja, kad pirmoje Suderinto dirbtinio intelekto plano ([9]) peržiūroje, kurią numatyta atlikti 2021 m. pirmąjį ketvirtį, būtų nagrinėjamas dirbtinio intelekto bei skaitmeninio teisingumo ir sistemos e. CODEX ryšys.

4.2. *Veiksmingas e. CODEX valdymas ir e. CODEX veiklos aspektai*

4.2.1. Atsižvelgdamas į tai, kad Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA) nėra reguliavimo agentūra, EESRK mano, kad siūlomo reglamento 2 skyriuje reikia spręsti sprendimų priėmimo proceso skaidrumo, valstybių narių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo ir būtino jos valdyme dalyvaujančių organų priimamų sprendimų nepriklausomumo klausimus. Pavyzdžiui, atsižvelgiant į tai, kad teisininkai bus pagrindinė potenciali e. CODEX naudotojų grupė, jų dalyvavimas galėtų būti įtrauktas tiek politiniu, tiek įgyvendinimo lygmeniu, siekiant, pavyzdžiui, reaguoti į poreikį užtikrinti, kad e. CODEX sudarytų vienodas sąlygas prieinamumo visoms šalims požiūriu ir atitiktų teisininkų reikalavimus. Todėl su teisminės teisės specialistais turėtų būti ne vien tik konsultuojamasi, bet jie turėtų būti ir struktūriškai įtraukti.

4.2.2. Veiklos lygmens požiūriu EESRK pabrėžia, kad reikalingas tam tikras patikslinimas dėl, pavyzdžiui, griežto vidaus reikalų srities klausimų atskyrimo ir vienos bendros prieigos klausimo. Taip pat reikia suderinti įrodymų pateikimo ir keitimosi tarp jurisdikcijų formatą.

4.2.3. Agentūrai eu-LISA turi būti suteikta pakankamai žmogiškųjų ir finansinių išteklių. Siekdamas pabrėžti šio aspekto svarbą, EESRK pakartoja savo rekomendaciją dėl būtino agentūros eu-LISA darbuotojų ([10]), ypač IT darbuotojų, mokymo, kuris turėtų apimti tinkamą suvokimą, kaip e. CODEX sistemos valdymas turi užtikrinti teismų nepriklausomumą ir teisę į teisingą bylos nagrinėjimą. Ši tema gali būti toliau plėtojama siūlomo reglamento 13 straipsnyje.

4.3. *Aukšto lygio saugumas siekiant apsaugoti teises ir laisves*

4.3.1. Kadangi sistemą e. CODEX sudaro programinės įrangos produktų paketas, kuriuo galima naudotis diegiant prieigos tašką saugiam ryšiui palaikyti, aukšto lygio saugumo užtikrinimas turi būti pagrindinis reglamento tikslas, suprantamas kaip būtinybė nustatyti saugumo priemones, kuriomis būtų apsaugotas nevaržomas naudojimasis individualiomis teisėmis ([11]). EESRK taip pat mano, kad reglamento dėl e. CODEX 2 skyriuje turi būti pabrėžta, kad agentūra eu-LISA ir ES kibernetinio saugumo agentūra (ENISA) yra sudariusios bendradarbiavimo susitarimą ([12]).

([7]) COM(2020) 67 final.
([8]) https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/eu-affairs/20201208STO93329/coming-up-eu-spearheads-efforts-for-recovery-in-2021
([9]) COM(2018) 795 final, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:52018DC0795.
([10]) OL C 283, 2018 8 10, p. 48.
([11]) Nuomonė EESC-2020–05923 priimta 2021 m. balandžio mėn. plenarinėje sesijoje (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 76).
([12]) https://www.enisa.europa.eu/publications/artificial-intelligence-cybersecurity-challenges

4.3.2. Skaitmeniniais sprendimais turi būti užtikrintas aukštas privatumo ir duomenų apsaugos lygis. Aukštas saugumo lygis taip pat reiškia, kad nacionaliniu lygmeniu užtikrinama suderinta duomenų apsauga. EESRK dar kartą pabrėžia, kad duomenų valdytojai valstybėse narėse turi imtis tinkamų techninių ir organizacinių priemonių, veiksmingai įgyvendinti duomenų apsaugos principus ir skirti tam pakankamai finansinių išteklių.

4.3.3. Su saugumu susijusi rizika tampa vis labiau nenuspėjama. EESRK pripažįsta, kad rizikos vertinimas ir rizikos mažinimas yra agentūros eu-LISA metinio planavimo, numatytųjų operacijų ir ataskaitų teikimo ciklo pagrindas. EESRK mano, kad be rizikos mažinimo strategijų ir didelės rizikos numatymo, agentūra eu-LISA galėtų sustiprinti savo sistemą užsiimdama galimos rizikos ir netikėtų jos pasekmių nustatymu. Taip ši agentūra taps atsparesnė ir įžvalgesnė.

5. **Pagrindinių teisių užtikrinimas**

5.1. *Teisė visiems kreiptis į teismą skaitmeniniu būdu, taip užtikrinant lygybę ir nediskriminavimą*

5.1.1. Vienas iš aspektų, kuriam, EESRK nuomone, reikia skirti daugiau dėmesio, yra reali ir plati prieiga prie skaitmeninio teisingumo. Sistemos e. CODEX tikslai turi neapsiriboti aspektais, susijusiais su geresniais valdymo, veikimo ir komunikacijos pajėgumais. EESRK mano, kad plėtojant skaitmeninį teisingumą turi būti siekiama užtikrinti, kad visi ES piliečiai turėtų saugias, patikimas ir lengvai prieinamas galimybes kreiptis į teismą. Siekiant išvengti diskriminacijos ir nelygybės, esminis reglamento aspektas turi būti vienodų galimybių užtikrinimas. EESRK rekomenduoja reglamente dėl e. CODEX labiau pabrėžti, kad piliečiai turi iš tiesų galėti naudotis vienoda ir veiksminga teisine apsauga, teise kreiptis į teismą elektroniniu būdu ir galimybe naudotis susijusiomis skaitmeninėmis paslaugomis.

5.1.2. Sistemos e. CODEX privalumai turi pasiekti platesnę visuomenę ir būti jai naudingi. Kalbant apie tarpvalstybinį aspektą, teisminės ir tarpvalstybinės institucijos nėra vieninteliai suinteresuotieji subjektai. Sistemos e. CODEX aplinka turi apimti ne tik teismines institucijas ir e. CODEX prieigos punktus, bet ir įvairius subjektus: piliečius, teismus, teismų darbuotojus, kitus administracijos ir IRT darbuotojus, teisėsaugos institucijas, notarus, skaitmeninės kriminalistikos ekspertus, teisininkus ir trečiąsias šalis, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai naudojasi sistema.

5.1.3. Be to, atsižvelgiant į sistemos e. CODEX svarbą užtikrinant veiksmingą piliečių ir įmonių teisę kreiptis į teismą, taip pat reikėtų įtraukti nuorodą į procesinių teisių apsaugą.

5.2. *Teisminių institucijų nepriklausomumo ir teisės į teisingą bylos nagrinėjimą užtikrinimas*

5.2.1. Teisminių institucijų nepriklausomumas yra valdžių padalijimo principo kertinis akmuo ir vienas iš esminių teisinės valstybės principų. Technologijų naudojimas neturėtų kenkti nuosekliam teisingumo vykdymui. Todėl EESRK ragina Komisiją tinkamai įvertinti, ar nacionalinių e. teisingumo sistemų sujungimui naudojama sistema gali užtikrinti, kad bus laikomasi teisingo bylos nagrinėjimo ir tinkamo teisminio proceso principų. Tokios apsaugos priemonės pirmiausia turėtų būti taikomos jei sistema e. CODEX bus perduodama agentūrai eu-LISA.

5.2.2. EESRK atkreipia dėmesį į įvairių suinteresuotųjų subjektų ir valstybių narių išreikštą susirūpinimą dėl to, ar agentūrai eu-LISA vykdant nuolatinę sistemos e. CODEX veiklą ir tolesnę jos plėtrą bus pakankamai užtikrintas teisminių institucijų nepriklausomumo principas. Dabartinės pasiūlymo nuostatos, kuriose minimas teisminių institucijų nepriklausomumas, nėra pakankamos. Atsižvelgiant į šio principo svarbą, reikia griežtesnės formuluotės. Be to, EESRK prašo patikslinti, kaip siūloma e. CODEX valdymo struktūra šis principas bus veiksmingai užtikrinamas praktikoje.

5.3. *Pagrindinių teisių užtikrinimas ir nuoroda į jas*

5.3.1. EESRK pabrėžia, kad reglamentu turi būti gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie visų pirma pripažįstami Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje ir valstybių narių konstitucijose. Tai apima teisę į saugumą, teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir teisėtumo bei proporcingumo principus. EESRK pažymi, kad šių teisių apsauga taip pat priklauso nuo sąlygų, kuriomis tos teisės gali būti apribojamos ir kas dėl to nusprendžia.

5.3.2. Skaitmeninių technologijų naudojimas neturėtų pažeisti teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir veiksmingą teisinę gynybą. Tai ypač svarbu kalbant apie lygias galimybes abiem šalims pateikti savo argumentus (procesinės lygybės principas), teisę susipažinti su visais pateiktais įrodymais ir pastabomis arba dėl jų pateikti pastabų (rungimosi principu grindžiama procedūra), teisę į viešą bylos nagrinėjimą, baudžiamajame procese – nesikišimą į teisę į gynybą.

5.3.3. Į pasiūlymą turi būti įtraukta konkreti nuoroda į ES pagrindinių teisių chartijos VI antraštinės dalies (Teisingumas) ir jos 47 straipsnio taikymą.

Briuselis, 2021 m. balandžio 27 d.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto pirmininkė
Christa SCHWENG